

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 25 » февраль 2025 ел

№ 320

**“Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында
муниципаль хезмэт турында”
нигезләмәсен раслау хакында**

2007 елның 2 мартындагы “Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында” 25-ФЗ номерлы Федераль законы, 2013 нче елның 25 июнендәге “Муниципаль хезмэт турында” 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексы, Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрдәге “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” 870 номерлы Указы белән туры китерү максатларында, Арча район Советы карар **кабул итте:**

1. “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмэт турында” кушымтада бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Арча район Советының 2018 елның 13 октябрдәге 199 карары белән расланган “Арча районында муниципаль хезмэт турында нигезләмә”не үз көчен югалткан дип танырга (2019 елның 1 февралдәге 220 нче, 2019 елның 14 мартындагы 230 нчы, 2019 елның 13 ноябрдәге 286 нчы, 2020 елның 5 февралдәге 302 нче, 2020 нче елның 29 июлендәге 345 нче, 2020 елның 11 декабрдәге 33 нче, 2021 елның 20 апрелдәге 54 нче, 2021 елның 14 сентябрдәге 80 нче, 2023 елның 31 гыйнварындагы 187 нче, 2023 елның 24 мартындагы 198 нче, 2023 елның 25 августындагы 227 нче, 2024 елның 22 маендагы 284 нче, 2024 елның 8 ноябрдәге 302 нче номерлы үзгәрешләр белән).

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яки Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Арча район Советының законлылык, жәмәгать тәртибен саклау һәм жирле үзидарә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы башлыгы,
Арча район Советы рәисе

И.Г.Нуриев

Арча район Советы
карарына кушылта
«12» апрель . № 310
2024.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында
муниципаль хезмэт турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмэләр

1.1. Муниципаль хезмэт – гражданнарның хезмэт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмэт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган һөнәри эшчәнлеге.

1.2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге санала, аның исеменнән яллаучы вәкаләтләрән яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

1.3. Яллаучының вәкиле (эш бирүчесе) булып Арча муниципаль районы башлыгы, Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы” МКУ житәкчесе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәисе яисә яллаучының (эш бирүченең) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.4. Муниципаль хезмэт Арча район Советы Аппаратында, Арча муниципаль районы Башкарма комитетында, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы” МКУ да, Арча муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасында, “Мәгариф идарәсе”, “Мәдәният идарәсе” муниципаль учреждениеләрендә штатлы вазыйфаларда башкарыла.

1.5. Сайланулы муниципаль вазыйфада гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек муниципаль хезмэт булып саналмый.

1.6. Арча муниципаль районында муниципаль хезмэт Россия Федерациясе Конституциясе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла.

1.7. Арча муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренә (алга таба муниципаль хезмәткәр) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында” Федераль законда, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы

кодексында каралган үзенчәлекләргә ия хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмәткәрләр

2.1. Муниципаль хезмәткәр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә Уставта, әлеге Нигезләмәдә, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә Арча муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнгән торган акчалата түләү өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүче граждандан тора.

2.2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләмиләр һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

3.1. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып тора:

- 1) кеше һәм граждандан хокуклары һәм ирекләре өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче гражданның муниципаль хезмәткә бертигез керү мөмкинлеге һәм аны үтүең, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә, бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеге;
- 6) иҗтимагый берләшмәләр һәм граждандан белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәтне узганда тарихи һәм башка жирле традицияләргә исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль яклануы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиясезлеге.

4. Муниципаль хезмәтнең финанслау

4.1. Муниципаль хезмәтнең финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, аларны пенсия белән тәмин итүне, әгәр федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә

торган гарантияларне тәэмин итүгә бәйле башка чыгымнарны да кертеп, Арча муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла.

5. Муниципаль хезмэт вазыйфалары

5.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасы – «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органындагы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратындагы вазыйфалар, жирле үзидарә органының, Арча муниципаль районының сайлау комиссиясенә яисә муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе булган вазыйфалар.

5.2. Муниципаль хезмэт вазыйфалары муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта итеп бирелә торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

5.3. Жирле үзидарә органының, Арча муниципаль районы сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда муниципаль хезмэт вазыйфаларының Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестрында каралган исемнәре кулланыла.

6. Муниципаль хезмэт вазыйфаларының классификациясе

6.1. Муниципаль хезмэт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленәләр::

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

7. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

7.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

7.2. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә карата: вазыйфаларның югары, төп һәм әйдәп баручы төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яки урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

- муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча - кимендә ике ел муниципаль хезмэт стажы яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча кимендә

дүрт ел эш стажы;

- муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча - кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы.

3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә:

- Россия Федерациясе Конституциясен, “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законы, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законы, Татарстан Республикасы Конституциясен, “Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында” 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, “Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы” 2013 елның 25 июндәгә 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Закон, Арча муниципаль районы Уставын, муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәүгә карата башка норматив хокукый актларны, хезмәтне саклауның норматив таләпләрен һәм янгынга каршы куркынычсызлык кагыйдәләрен, тиешле муниципаль органның эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен белү - вазыйфаларның барлык төркемнәре өчен;

- югары, баш, әйдәп баручы һәм өлкән вазыйфай төркемнәр өчен хезмәт мәгълүматы белән эшләү, эш башкару һәм эшлекле аралашу нигезләре өлкәсендәгә белем һәм күнекмәләр;

- муниципаль хезмәтнең югары һәм төп вазыйфалары буенча - мәгълүмат-коммуникация технологияләре өлкәсендә дәүләт сәясәтенең хокукый аспектыларын, программа документларын һәм өстенлекләрен, мәгълүмат-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәминатын куллану юлы белән халыкка һәм оешмаларга дәүләт хезмәтләре күрсәтү өлкәсендә хокукый аспектыларны, ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләреннән, мәгълүмат иминлеген тәмин итү өлкәсендәгә гомуми мәсьәләләрдән, проект идарәсе нигезләреннән файдалануны да кертеп, жирле үзидарә органның заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен белү; жирле үзидарә органның заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен исәпкә алып, төркемле эшчәнлеккә стратегик планлаштыру һәм идарә итү күнекмәләре, компьютерның эчке һәм периферия жайланмалары, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләре, шул исәптән Интернет челтәре, операция системасы, электрон почта белән идарә итүдә, текст редакторында, электрон таблицалар, мәгълүматлар базалары, проектлар белән идарә итү системалары белән эшләү;

- муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы, өлкән һәм кече вазыйфалары буенча - жирле үзидарә органның аппарат һәм программа белән тәмин итү, заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен, мәгълүмат иминлеген тәмин итү өлкәсендәгә гомуми мәсьәләләрдән файдалануны да кертеп, ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләреннән файдалу буенча белемнәр; мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләре, шул исәптән Интернет челтәре

булган компьютерның эчке һәм периферия жайланмалары белән, операцион системада, электрон почта белән идарә итүдә, текст редакторында, электрон таблицалар белән эшләү, презентацияләр әзерләү, электрон документларда график объектлардан файдалану, мәгълүматлар базасы белән эшләү күнекмәләре

4) Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркемнәрнең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

5) Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларындагы һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларындагы эш стажы исәпкә алына.

7.3. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга әлеге белгечлек, әлеге әзерлек юнәлеше буенча эш чорлары граждан (муниципаль хезмәткәр) күрсәтелгән белгечлек буенча белем турында һәм (яисә) квалификация турында документ алганнан соң кертелә.

7.4. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) аны үтәгәндә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр алынган эш чорлары кертелә

7.5. Контракт буенча билгеләнеп куела торган муниципаль районның (шәһәр округының) жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп белән кимендә биш ел идарә итү эшчәнлеге тәҗрибәсе булуы билгеләнә. Идарә эшчәнлеге дигәндә әлеге өлештә оешма, дәүләт органы, муниципаль орган житәкчесе, житәкчесе урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү күздә тотыла. Контракт буенча билгеләнеп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнергә мөмкин.

7.6. Белгеч яки магистр дипломына ия булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә - белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ярты ел муниципаль хезмәт стажы яисә бер ел эш стажы.

8. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

8.1. Муниципаль хезмәткәр хокуклары:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга китү шартлары белән танышырга;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар тәмин итү;

3) хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләргә;

4) эш (хезмәт) вақытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле ял бирү белән тәмин ителә торган ялга;

5) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алу, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;

7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алу;

8) үз шәхси мәгълүматларыңны яклау;

9) шәхси эшенә кертелгәнчә үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кушып бирү;

10) үз хокукларын, социаль-икътисады һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәри берлекләр төзү хокукын да кертүчә берләшмә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, аларның хокук бозуларын судка шикаять итүне дә кертәп, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

8.2. Муниципаль хезмәткәр, Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын контракт буенча биләүчә муниципаль хезмәткәрдән тыш, мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүчә) вәкиленә алдан язмача хәбәр итеп, башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

9. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

9.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлары:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, “Татарстан

Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә;

2) вазыйфай бурычларны вазыйфай инструкция нигезендә башкарырга;

3) вазыйфай бурычларын үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә бәйсез рәвештә кеше һәм гражданның хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатләрән, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән үтәргә;

4) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфай инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфай бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен сакларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрен, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәгә бәйлә рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләрен ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфай бурычларын үтәү өчен бирелгән мөлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гаилә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрен билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Россия Федерациясе субъектлары дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга – тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә;

10) чит ил гражданы – муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы – муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын туктату турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын туктаткан көннән алып биш эш көннәннән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә;

11) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) чит дәүләт гражданлыгы алу йә яшәүгә рөхсәт алу яисә гражданның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу турында муниципаль хезмәткәргә шул хакта билгеле булган көнне, әмма чит дәүләт гражданлыгын сатып алган йә яшәүгә рөхсәт яисә гражданның чит дәүләт территориясендә даими яшәүгә хокукын раслый торган башка документ алган көннән алып биш эш көннәннән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә;

12) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, йөкләмәләрен үтәргә, тыюларны бозмаска;

13) эшкә алуучының (эш бирүченең) вәкиленә вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтна китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә;

14) Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрендәге “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” 870 номерлы Указының 1 пунктчындагы “а” пунктчысында каралган анкетадагы белешмәләрнең үзгәрүе турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә (алга таба – Указ) (эшкә алуучының (эш бирүченең) вәкиле карары буенча үзгәртелгән белешмәләрдән тыш), муниципаль хезмәткәргә күрсәтелгән үзгәрешләр турында билгеле булган көннән алып 10 эш көне эчендә, аның вакытлыча эшкә яраксызлык чорын, ялда булу, хезмәт командировкасында булу, нигезле сәбәпләр аркасында, әгәр федераль законнарда һәм Указда башка срок билгеләнмәгән булса, Указның 1 пунктчындагы “в” пунктчысында каралган форма буенча хезмәттә булмауның башка очракларын исәпкә алмаганда

9.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, житәкчедән хокуксыз булган йөкләмә алганда, муниципаль хезмәткәр, федераль законнарның һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, бу йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне тапшырырга тиеш. Житәкче әлеге йөкләмәне язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокуксыз йөкләмәне үтәгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы була.

10. Муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр

10.1. Граждан муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән эшкә сәләтсез яисә эшкә мөмкинлеге чикләнгән дип тану;

2) аны законлы көченә кергән суд хөкеме буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү мөмкинлегеннән мөхрүм итә торган җәзага хөкем итү;

3) граждан дөгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәт муниципаль хезмәткәре били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү мондый белешмәләрдән файдалануга бәйле булса, дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка сер булып торган белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга тоткарлык тудыра торган һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыруның булуы;

5) әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры шушы вазыйфаи затка буйсынуга яисә аның контролендә булуга бәйле булса, яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү аларның берсенә икенчесенә турыдан-туры буйсынуына яисә аның контролендә булуына бәйле булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән якын туганлык яисә үзенчәлеге (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар һәм ир белән хатынның балалары);

6) Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын туктату;

7) әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы йә яшәүгә рәхсәте яисә гражданның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документының булуы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм (яисә) аны узган чорда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган йә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләргә, тыюларны һәм таләпләргә үтәмәү турында таныклык бирә торган документларны һәм (яисә) белешмәләргә чикләүләргә, тыюларның һәм таләпләргә үтәлешен раслый торган ялган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләргә күрсәтмәләргә

9) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, “Коррупциягә каршы көрәш турында” 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләргә тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләргә бирү;

10) чакыру комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданнардан тыш)аны законлы нигезләргә булмаган килеш чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану – күрсәтелгән бәяләмәгә карата Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясенә шикаять бирү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел дәвамында, әгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карары гражданның күрсәтелгән бәяләмәгә шикаяте буенча судка шикаять ителгән булса - күрсәтелгән бәяләмәне һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карарын гражданның күрсәтелгән бәяләмәгә шикаяте буенча чыгарганда гражданның хокуклары бозылмаган дип танылган суд карары закон көченә кергән көннән алып 10 ел дәвамында;

11) аның чит ил агенты статусын алуы.

10.2. Граждан контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнәп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр Муниципаль

берәмлек башлыгы белән якын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар һәм ир белән хатынның балалары) булган очракта контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләп тора алмый.

10.3. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшькә – 65 яшькә җиткәннән соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый.

10.4. Жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппараты җитәкчесе булган муниципаль хезмәткәр, күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрнең урынбасары, мәнфәгатьләр конфликтын бетерү максатларында, алар тиешле вазыйфаны биләгән чорда әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

10.5. Гражданин не может быть назначен на должности председателя, заместителя председателя и аудитора контрольно-счетного органа муниципального образования, а муниципальный служащий не может замещать должности председателя, заместителя председателя и аудитора контрольно-счетного органа муниципального образования в случае близкого родства или свойства (родители, супруги, дети, братья, сестры, а также братья, сестры, родители, дети супругов и супруги детей) с председателем представительного органа муниципального образования, главой муниципального образования, главой местной администрации, руководителями судебных и правоохранительных органов, расположенных на территории соответствующего муниципального образования.

Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан муниципаль берәмлекнең вәкилләк органна рәисе, муниципаль берәмлек башлыгы, жирле администрация башлыгы, суд һәм хокук саклау органнары җитәкчеләре белән якын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның һәм хатынның балалары) булган очракта, граждан муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазыйфаларына билгеләп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы аудиторы була алмый.

11. Муниципаль хезмәткә бәйле тыюлар

11.1. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыру очраклары:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфасына сайланган яисә билгеләп куелган, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләп куелган очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел һөнәр

берлекләре оешмасының сайланулы органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлаулар;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жьельшында катнашу;

б) Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле рөхсәте белән Коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу(сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жьельшында катнашудан тыш);

в) “Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы” Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә)идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) эшкүарлык эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

4) әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән йә турыдан-туры аңа буйсынган яисә контрольдә тотылган жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясендә өченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

5) вазыйфаи хәлгә яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр)алырга. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйлә рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәр тарафыннан ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә акт буенча тапшырыла, моңа Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклар керми. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйлә рәвештә алган бүләген тапшырган муниципаль

хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән төрлө сатып алырга мөмкин;

6) командировкаларга физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән чыгарга, жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенең жирле үзидарә органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүе буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдалану;

8) федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән белешмәләргә яисә вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын муниципаль хезмәткә бәйлә булмаган максатларда фаш итәргә яисә файдаланырга;

9) әгәр бу аның вазыйфай бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең һәм аларның житәкчеләренең эшчәнлегенә карата гавами фикерләүләргә, фикерләүләргә һәм бәяләүләргә юл куярга, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында;

10) әгәр аның вазыйфай бурычларына күрсәтелгән оешмалар белән үзара хезмәттәшлек керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның бүлекләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш), сәяси партияләрен, башка ижтимагый берләшмәләргә һәм дини берләшмәләргә бүлекләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен муниципаль берәмлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка кабул итәргә;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазыйфай хәл өстенлекләреннән файдалану;

12) үз вазыйфай урыныннан сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне ачыктан-ачык белдерергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ветераннар һәм башка үзешчән жәмәгать органнарыннан тыш) структураларын төзәргә яисә күрсәтелгән структураларны төзүгә булышлык күрсәтергә;

14) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфай бурычларны үтәүне туктатырга;

15) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә;

16) эгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, районның жирле үзидарә органы житәкчесенең язма рөхсәтәннән башка, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә.

11.2. Район башкарма комитетының контракт буенча житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, эгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финанслана алмый. Контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, эгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

11.3. Контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрнең керем китерә торган кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләренә) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булган очракта, ул үзенә караган күрсәтелгән кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләренә) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

11.4. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә билгеле булган конфиденциаль характердагы белешмәләренә яисә хезмәт мәгълүматын оешмалар йә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә файдаланырга хокуклы түгел.

11.5. Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, федераль законнарда каралган очракларда, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфалар биләргә һәм (яисә) граждан-хокук шартнамәсе шартларында эш башкарырга хокуксыз, эгәр әлеге оешманың муниципаль (административ) идарәсенең аерым функцияләре вазыйфаи (хезмәт) функцияләренә кергән булса. муниципаль хезмәткәрнең бурычлары, муниципаль хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенә таләпләренә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссиянең ризалыгыннан башка, бу Комиссия Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы.

12.1. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) (алга таба әлеге статьяда - коммерциягә карамаган оешма) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 16.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы мәнфәгатьләр конфликтына яисә мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлегенә китермәскә тиеш.

12.3. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт турында гаризасы (әлеге статьяда алга таба - гариза) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына 2.1 нче кушымта белән расланган форма буенча язма рәвештә муниципаль хезмәткәрне яллаучы вәкиле исеменә төзелә.

12.4. Гариза жирле үзидарә органының, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратының (алга таба әлеге статьяда - кадрлар хезмәте) кадрлар хезмәтенә (кадрлар эшен гамәлгә ашыру өчен җаваплы вазыйфай затка) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә планлаштырылган катнашу башланганчы тапшырыла.

12.5. Гариза кәргән көнне кадрлар хезмәте тарафыннан гаризаларны теркәү журналында теркәлә, ул муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына 2.2 нче кушымтада каралган форма буенча алып барыла. Гаризаларны теркәү журналы битләре кадрлар хезмәте яисә жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан номерланган, тегелгән һәм мөһер сугылган булырга тиеш.

12.6. Гаризаны теркәү турында гаризаның теркәлү датасы, номеры, фамилиясе, инициаллары һәм әлеге гаризаны теркәгән кадрлар хезмәте затының вазыйфасы күрсәтелгән тамгалы күчәрмәсе муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында имзасы куелып бирелә.

12.7. Кадрлар хезмәте гаризаны алдан карый һәм аңа муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу мөмкинлегенә йә мөмкин булмавы турында дәлилләнгән бәяләмә әзерли (алга таба-дәлилләнгән бәяләмә). Дәлилләнгән бәяләмә әзерләгәндә кадрлар хезмәте гариза биргән муниципаль хезмәткәр ризалыгы белән әңгәмә уздырырга һәм аннан язма аңлатмалар алырга мөмкин.

12.8. Дәлилләнгән бәяләмәдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) коммерциягә карамаган оешмага карата кадрлар, оештыру-техник, финанс, матди-техник яисә башка мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү буенча

муниципаль хезмәткәрнең вәкаләтләренә, шул исәптән әлеге коммерциягә карамаган оешма тарафыннан эшчәнлекнең билгеле бер төрен һәм (яисә) аерым гамәлләрне гамәлгә ашыруга рөхсәтләр бирүгә бәйле карарларга анализ;

2) муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлегенә анализ.

12.9. Гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә гариза теркәлгәннән соң жиде эш көне эчендә яллаучы вәкиленә жиберелә.

12.10. Гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне карау нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле түбәндәге карарларның берсен чыгара:

1) муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашырга рөхсәт итәргә;

2) муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирмәскә;

3) гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салуга карата таләпләрне үтәү буенча төзелгән комиссия каравына, ул коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты булу-булмау мәсьәләсенә жиберергә.

12.11. Әлеге статьяның 10 өлешендәге 2 пунктында каралган карар кабул итү өчен нигез булып муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлеге булу тора.

12.12. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының әлеге статьясының 10 өлешендәге 3 пунктында каралган очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне аларны яллаучы вәкиле күрсәтелгән комиссиягә жибергән көннән алып жиде көн эчендә карый. Гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне карау нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликты булу-булмавы турында карар кабул итә.

12.13. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 16.1 статьясындагы 12 өлешендә каралган карар кабул ителгән көннән алып өч эш көне эчендә яллаучы вәкиле муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуну рөхсәт итәргә йә рөхсәт итмәскә карар кыла.

12.14. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 10 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында йә 16.1 статьясындагы 13 өлешендә каралган карарларның берсен яллаучы вәкиле кабул иткән көннән алып өч эш көне эчендә кадрлар хезмәте муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында муниципаль хезмәткәрнең имзасын куеп, яллаучы вәкиле кабул

иткән карар турында язма рәвештә хәбәр итә йә муниципаль хезмәткәргә гаризаларны тапшыру турында хәбәрнамә һәм гаризаларны теркәү журналында бу хакта тамга белән почта элемтәсе аша яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында мәгълүмат жибәрә.

12.15. Гариза, дәлилләнгән бәяләмә һәм гаризаны карау белән бәйле башка материаллар (алар булганда) муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә теркәп куела.

13. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

13.1. Мәнфәгатьләр конфликтын дигәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтелгән) аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын тиешенчә, объектив һәм тигез үтәвенә (вәкаләтләрне гамәлгә ашыруына) йогынты ясый торган яисә йогынты ясарга мөмкин булган һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы белән гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнең законлы мәнфәгатьләре арасында гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнең әлеге законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә сәләтле каршылык килеп чыга яисә килеп чыгарга мөмкин булган вәзгыять аңлашыла.

13.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигәндә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәгәндә акча, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр, башкарылган эшләрнең нәтижеләрен яисә нинди дә булса файда (өстенлекләр) рәвешендә керемнәр алу мөмкинлегә һәм (яисә) муниципаль хезмәткәр белән якин туганлыкта яки үзлектә торучы затларның (әти-әни, ир белән хатын, ирләр, балалары, абыйлары, апалары, шулай ук ир һәм хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балаларының тормыш иптәшләре), гражданнарның яисә оешмаларның һәм (яисә) аның белән якин туганлыкта яисә үзлектә торучы затлар мөлкәти, корпоратив яисә башка якин мөнәсәбәтләр белән бәйле.

13.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликтын ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи яисә хезмәт хәлен үзгәртүдән, хәтта аны билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликтын барлыкка килүгә сәбәп булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

13.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләре, пайлар) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтна китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенекә булган кыйммәтле кәгазьләренә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләре, пайлар) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

13.5. Мәнфәгатьләр конфликтын ягы булган муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрмәве,

федераль законнарда билгелэнгән очрақлардан тыш, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торған хокук бозу булып тора.

13.6. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликттына китерә торған яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булған яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә жайга салу буенча әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен читләштерүнең барлык вақытына ақчалата түләүне муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын саклап калып, чаралар күрергә тиеш.

13.7. Үзенә буйсынған муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликттына китерә торған яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә жайга салу чаралары барлыкка килүе турында билгеле булған яллаучы вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән азат ителүенә китерә торған хокук бозу булып тора, федераль законнарда билгелэнгән очрақлардан тыш.

13.8. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр низагын китереп чыгара торған яки чыгара алачак шәхси мәнфәгатьләре барлыкка килүе турында белгәч, низагны булдырмау яки хәл итү, шул исәптән, хезмәт урыныннан читләштерү вақытында аның хезмәт хакын саклап, бу муниципаль хезмәткәрне хезмәт урыныннан вақытлыча читләштерерү, чараларын күрергә тиеш.

13.9. Мәнфәгатьләр низагын хәл итү өчен муниципаль хокукый акты белән билгелэнгән тәртиптә жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр низагын хәл итү комиссиясе булдырыла ала.

14. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләр.

14.1. Муниципаль хезмәткәрнең бурычлары:

1) вазыйфаи бурычларны намуслы һәм югары профессиональ дәрәжәдә башкару;

2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез һәм гадел мөнәсәбәт күрсәтү, бернинди ижтимагый яки дини берләшмәләргә, һөнәри яки социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәү һәм шундый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата өстенлекле караш күрсәтмәү;

3) вазыйфаи бурычларны намуслы башкаруга комачаулый торған шәхси, мөлкәт (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр белән бәйлә эшләр эшләмәү;

4) сәяси партияләрнең, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләренең һәм башка оешмаларның карарларының һөнәри хезмәт эшчәнлегенә тәәсир итүенә юл куймаган нейтральлекне саклау;

5) гражданнар белән мөнәсәбәттә тәртиплек күрсәтү;

6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый горәф-гадәтләрен хөрмәт итү;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алу;

- 8) милләтара һәм конфессияара килешүлөргә ярдәм итү;
- 9) аның абруена яки муниципаль органның авторитетына зыян китерә алачак низаглы очракларга юл куймау.

14.2. Муниципаль хезмәткәр булып торган житәкче, муниципаль хезмәткәрләрләрне сәяси партияләрнең, башка иҗтимагый һәм дини берләшмәләрнең эшчәнлегендә катнашуга мәҗбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

15. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

15.1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәге гарантияләр бирелә:

- 1) вазыйфай бурычларны хезмәт инструкциясенә туры китереп башкаруны тәмин итә торган эш шартлары;
- 2) хезмәт хакын вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;
- 3) нормаль эш (хезмәт) вакыты билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук еллык түләнешләр торган отпуск бирү белән тәмин ителгән ял;
- 4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына медицина ярдәме, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;
- 5) стаж буенча һәм инвалидлык сәбәпле пенсия түләү, шулай ук муниципаль хезмәткәр вазыйфай бурычларын башкару белән бәйле вафат булганда, аның гаилә әгъзаларына пенсия түләү;
- 6) муниципаль хезмәткәрең хезмәт бурычларын башкару белән бәйле сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килү очраклары өчен мәҗбүри дөүләт иминиятләве;
- 7) муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә булганда яки эштән туктаганнан соң, ләкин вазыйфай бурычларын башкару белән бәйле авыру яки эшкә сәләтсезлек очракларында мәҗбүри дөүләт социаль иминиятләве;
- 8) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларының вазыйфай бурычларын башкару белән бәйле көчлөүдән, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдә саклау.

15.2. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүен жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе яки жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе бетерелү яки жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлек саулау комиссиясе аппараты хезмәткәрләре штатын кыскарту сәбәпле өзгәндә муниципаль хезмәткәргә Хезмәт кодексында оешма бетерелү яки оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылу сәбәпле эштән азат итү очрагында каралган гарантияләр күрсәтелә.

15.3. Татарстан Республикасы законнары һәм Арча муниципаль районы Уставы белән муниципаль хезмәткәрлөргә өстәмә гарантияләр күрсәтелә ала.

16. Муниципаль хезмәткә урнашу

16.1. Муниципаль хезмәткә 18 яше тулган, Россия Федерациясенә дөүләт телен белгән һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен “Россия

Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган гражданнар, муниципаль хезмәт белән бәйлә чикләүләр рәвешендәге “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән очраklar булмаганда, керә ала.

16.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәу урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка шартларга бәйлә рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

16.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә гражданин:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу турында үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрәндәге “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” 870 номерлы Указының 1 пунктчындагы “а” пунктчысында каралган анкетаны;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегә турында белешмәләренә (Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 66.1 статьясы), хезмәт шартнамәсе беренче тапкыр төзелгән очраklarдан тыш;

5) белем һәм квалификация турында документ;

6) индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында, шул исәптән электрон документ рәвешендә теркәлүне раслый торган документ;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәу урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары – хәрби бурычлылар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулый торган авыруның булмавы турында медицина оешмасы нәтижәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елга кадәрге ел өчен керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр;

11) әлегә Нигезләмәнең 21 статьясында каралган белешмәләр;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

13) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр – тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданнар өчен. Күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә,

вакытларда һәм форма буенча тапшырыла.

16.4. Әлеге Нигезләмә нигезендә гражданин тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр (анкетадагы белешмәләрдән тыш) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

16.5. Тикшерү барышында гражданинның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулый торган хәлләр ачыкланган очракта, гражданинга муниципаль хезмәткә алудан баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

16.6. Гражданинның муниципаль хезмәткә керүе, Федераль законда каралган үзгәртелгән исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

16.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә бәйге нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына керүче гражданин контракт төзи. Әлеге вазыйфаны контракт буенча биләү тәртибе һәм әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнә торган зат белән контракт төзү һәм аны өзү тәртибе “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турындагы” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контракт буенча жирле хакимият башлыгы вазыйфасына билгеләнә торган зат белән контрактның гадәти формасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта белән билгеләнгән.

16.8. Гражданинның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең күрсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

16.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенә яклары булып яллаучының вәкиле эш бирүче һәм муниципаль хезмәткәр тора.

16.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелгач, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм формасы муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

17. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге

17.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, хезмәт шартнамәсен төзү алдыннан бәйге уздырылырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе бәяләнә.

17.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге үткәрү тәртибе Арча муниципаль районы Советы кабул иткән муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Бәйгене уздыру тәртибендә аның шартлары, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектын бәйге уздыру көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күздә тотарга кирәк. Бәйге комиссиясенә Арча муниципаль районындагы әгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе Арча муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә. Жирлектә, шәһәр

округында урнашкан авыл торак пунктларында жирле администрация вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыру йөкләнә торган жирле администрациянең территориаль органы житәкчесе вазыйфасын биләүгә бәйге уздырылган очракта, муниципаль берәмлектә бәйге комиссиясен төзү тәртибе әлеге авыл торак пунктларының һәркайсында гражданнар жыены тарафыннан күрсәтелгән кандидатураларны аның эгъзалары санына кертүне күздә тотарга тиеш.

17.3. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге нәтижәләре буенча бәйге комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгели.

17.4. Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә бәйге Арча муниципаль районы Советы һәм Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләрне тапшыру турында төзелгән килешү нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә бәйге үткөрү буенча Бердәм бәйге комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

18. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләү

18.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәргә аттестация өч елга бер тапкыр үткәрелә.

18.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк биләүчеләр;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөклә хатын-кызлар;
- 4) йөкләлек һәм бала табу буенча ялда яисә бала өч яшькә житкәнче аны карау буенча ялда булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк булмаска тиеш;
- 5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүчеләр.

18.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве турында Карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләргә эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү, шул исәптән аларны вазыйфаларында күтәрү турында, ә кирәк булган очракта аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

18.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләргә эшләрендә ирешкән уңышлары бүләкләү өчен яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәткәрне вазыйфасыннан төшерү

турында аттестация узган көннөн алып бер айдан да артмаган вакытта карар кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем алу өчен жибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

18.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан түбәнәйтү белән килешмәгән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы вәкиле (эш бирүче) аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмаганга, биләгән вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аттестация узган көннөн алып бер айдан да артмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән вакыт тәмамлангач, әлеге аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны вазыйфасыннан төшерү рөхсәт ителми.

18.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибидә шикаят бирергә хокукы.

18.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы үрнәк нигезләмә нигезендә ТР Законына кушылта нигезендә раслана.

18.8. Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренә муниципаль хезмәткәрләренә аттестация Арча муниципаль районы Советы һәм Арча муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләргә тапшыру турында төзелгән килешү нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Бердәм аттестация комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

19. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе

19.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа аның муниципаль хезмәткә керүенә, аны узуына һәм муниципаль хезмәттән азат ителүенә бәйле документлар беркетелә.

19.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль хезмәтнең соңгы урыны буенча муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә саклана.

19.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы, Арча муниципаль районы сайлау комиссиясе бетерелгәндә, аның шәхси эше саклауга жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органнары функцияләргә тапшырылган муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә яисә аларның хокукый варисларына тапшырыла.

19.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дәрәжәсе граждан хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры

20.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

20.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

20.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) яки муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә суд карары белән вафат булган дип игълан ителгән очракта муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) көннең иртәгесендә яисә суд карары законлы көченә кергән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшерелә.

21. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

21.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданныр, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла.

21.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

21.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору “Коррупциягә каршы көрәш турындагы” Федераль законда һәм “Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турындагы” 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законында, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында, муниципаль хезмәт турындагы Татарстан Республикасы Кодексында, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенен) норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.4. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан әлеге бүлек нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, эгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итә

торган белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр була.

21.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә билгеләү өчен, дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яисә читләтелгән рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

21.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне ачуда яисә әлеге белешмәләрне Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда кулландыда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

21.7. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмавы, эгәр мондый белешмәләрне тапшыру мәжбүри булса яки белә торып тулы булмаган белешмәләр тапшыру, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

21.8. Муниципаль хезмәткәрләрнең белә торып әлеге бүлекнең 21.7 пунктында күрсәтелгән дәрәҗә булмаган белешмәләрне тапшыруы муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

21.9. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелүче керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәҗәләгән һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелүче керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәҗәләгән һәм тулылыгын тикшерү Россия Федерациясе норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр, муниципаль хезмәткәрләрнең “Коррупциягә каршы көрәш турындагы” Федераль законда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләрне, аларның бурычларын үтәве Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.10. Контракт буенча җирле хакимият башлыгы вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданнар һәм әлеге вазыйфаны биләүче затлар үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук үзләренең ирләренең (ирләренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Башлыгына (Рәисенә) тапшыралар.

21.11. Контракт буенча жирле хакимият башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр жирле үзидарә органының “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникацион челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яисә) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару өчен бирелә.

22. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында белешмәләр тапшыру

22.1. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданин, муниципаль хезмәткәр һәркемгә ачык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләргә яллаучы вәкиленә тапшыралар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданин – муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь ел өчен;

2) муниципаль хезмәткәр – күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елыннан алдагы календар ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү кысаларында һәркемгә ачык мәгълүмат урнаштыру очраklarыннан тыш.

22.2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданны тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килә торган елның 1 апреленнән дө соңга калмыйча тапшырыла. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

22.3. Яллаучы вәкиле карары буенча ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникацион челтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркемгә ачык мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләргә дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

23. Анкета тапшыру, анкетадагы белешмәләргә үзгәрүе турында хәбәр итү һәм мондый белешмәләргә тикшерү

23.1. Гражданин муниципаль хезмәткә кергәндә анкета тапшыра.

23.2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) анкетадагы белешмәләргә мәгълүм булган үзгәрешләр турында язма рәвештә хәбәр итә.

23.3. Анкетаның рәвеше, шул исәптән аңа кертелә торган белешмәләр исемлеге, аларны актуальләштерү тәртибе һәм вакыты Россия Федерациясә Президенты тарафыннан билгеләнә.

23.4. Анкетадагы белешмәләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле яисә ул вәкаләт биргән зат карары буенча тикшереләргә мөмкин. Анкетадагы белешмәләргә тикшерү хакимият органнарына һәм тиешле мәгълүматка ия

оешмаларга язма рәвештә, шул исәптән дәүләт мәгълүмат системалары аша, гарызнамәләр жибәрү юлы белән муниципаль органның кадрлар хезмәте тарафыннан гамәлгә ашырыла. Хакимият органның һәм тиешле мәгълүматка ия оешмалар әлегә сорауны алган көннән бер айдан да соңга калмыйча сорала торган мәгълүматны бирергә тиеш.

24. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү

24.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата түләве муниципаль хезмәткәрнең ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфай окладынан (алга таба – вазыйфай оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба – өстәмә түләүләрдән) гыйбарәт.

24.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфай окладка айлык өстәмә;
2) муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен вазыйфай окладка ай саен өстәмә түләү;

3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәмин итүне, вазыйфай инструкцияне үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибе яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;

4) айлык акчалата бүләкләү;

5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер мәртәбә түләү;

7) матди ярдәм.

24.3. Муниципаль хокукый актларда түбәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык компенсация түләү;

2) төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белеме булган юрист яисә башкаручы сыйфатында визалау кәргән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү (юридик эш өчен өстәмә түләү);

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фән докторы гыйльми дәрәжәсе өчен вазыйфай окладына ай саен өстәмә түләү;

4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфай окладына ай саен өстәмә түләү.

24.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт сәре булып торган белешмәләр белән эшләгән өчен законнар нигезендә вазыйфай окладына ай саен өстәмә түләү билгеләнә.

24.5. Жирле үзидарә органның муниципаль хезмәткәрләренң хезмәт хақы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгелиләр. Вазыйфай оклад күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы

законнары нигезендә Арча муниципаль районы Советы тарафыннан чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

25. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

25.1. Муниципаль хезмәткәрләр үз вазыйфай бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарган, кимчелексез хезмәт иткән, аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен аңа карата түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) Мактау грамотасы яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Уставта һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүләкләүнең башка төрләре.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрне бүләкләү өчен нигезләр булып:

- муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве;
- давамлы һәм кимчелексез хезмәт;
- аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәү;
- юбилей даталары;
- хезмәттәге башка казанышлар.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве аларны сыйфатлы һәм вакытында үтәүне, ижади якин килүне һәм муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары эшенең нәтижәлелеген тәмин итә торган инициатива күрсәтүне аңлата.

25.3. Хезмәтнең кимчелексезлеге бүләкләүне рәсмиләштерү датасына дисциплинар жәзалар булмау белән билгеләнә.

25.4. Биремнең әһәмияте һәм катлаулылыгы һәр конкрет очракта әлеге мәсьәләне хәл итү компетенциясенә кергән органның житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

25.5. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү мәсьәләсе муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан, шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары, муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган муниципаль берәмлек администрациясенә структур бүлекчәсе житәкчесе үтенече буенча карала.

25.6. Бүләкләүләр куллану турындагы үтенечнамә дәлилләнгән булырга, хезмәткәрнең жирле үзидарә органнары алдында торган бурычларны хәл итүдә катнашу дәрәжәсен, хезмәткәрнең һөнәри күнекмәләре һәм оештыру сәләте булуын чагылдырырга тиеш.

25.7. Үтенечнамә муниципаль хезмәткәр турыдан-туры буйсынучы житәкче белән килештерелә.

25.8. Муниципаль хезмәткәргә рәхмәт белдерү хокукына шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары, муниципаль берәмлек

администрациясенен муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган структур бүлекчәсе житәкчәсе дә ия була.

25.9. Бүләкләү хокукий акт белән игълан ителә, хезмәткәргә житкерелә һәм хезмәт кенәгәсенә (Хезмәт кодексы, башка федераль закон нигезендә хезмәткәргә хезмәт кенәгәсе рәсмиләштерелмәгән очраклардан тыш) һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә (акчалата бүләкләүләрдән тыш) кертелә.

25.10. Хокукий актта муниципаль хезмәткәрнең нинди казанышлар өчен бүләкләнүе һәм нинди бүләкләү кулланылуы турында белешмәләр булырга тиеш.

25.11. Бүләкләргә һәм бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләүләргә чыгымнар хезмәт өчен түләү фонды хисабыннан башкарыла.

25.12. Муниципаль хезмәткәрне Мактау грамотасы белән бүләкләү өчен материаллар муниципаль берәмлек башлыгына, жирле үзидарә органы житәкчәсенә, сайлау комиссиясе рәисенә юбилейга кадәр бер ай кала, бүләкләүнең башка төрләренә тиешле вакыйга башланырга 2 атнадан да соңга калмыйча тапшырыла.

26. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

26.1. Дисциплинар жинаять кылган өчен – муниципаль хезмәткәр аның гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен – яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар түләтүләргә кулланырга хокуклы:

- 1) искәрмә;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча эштән азат итү.

26.2. Дисциплинар хата эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артыгракка түгел) үзенә дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчә, акчалата түләвен саклап, вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштереләргә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукий акт белән башкарыла.

26.3. Дисциплинар Жәзаларны куллану һәм бетерү тәртибе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

27. Коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән чикләүләргә һәм тьюларны, мәнфәгатьләргә конфликттын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләргә

27.1. Муниципаль хезмәткәрләргә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль закон, “Коррупциягә каршы тору турындагы” Федераль закон һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләргә һәм тьюларны, мәнфәгатьләргә конфликттын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләргә үтәмәгән һәм

бурычларны үтәмэгән өчен әлеге Нигезләмәнең 26 статьясында каралган түләтүләр салына.

27.2. “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законның 14.1, 15 һәм 27 статьяларында каралган түләтүләр муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозуы турында мәгълүмат кәргән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы чорларын исәпкә алмыйча һәм өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

27.3. Муниципаль хезмәткәр “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәмэгән һәм бурычларны үтәмэгән өчен, әгәр мондый чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне, шулай ук мондый бурычларны үтәмәве “Коррупциягә каршы көрәш турындагы” 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 13 маддәсенә 3 – 6 өлешләре белән каралган тәртиптә аңа бәйле булмаган хәлләр нәтижәсе дип танылса, җаваплылыктан азат ителә.

27.4. Түләтүләрне куллану һәм бетерү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 33 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

27.5. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаять бирергә мөмкин.

27.6. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт башкарган жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы тору турындагы” Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

28. Муниципаль хезмәт стажы

28.1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) кертелә торган эш чорлары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән жайга салына.

29. Муниципаль хезмәткәрнең отпускы

29.1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата түләүне саклап калып, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

29.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары төп түләүле отпуск һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

29.3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылыгында бирелә.

29.4. Ел саен түләүле өстәмә отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләп чыгарыла. Еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь көн дәвамлылыгында өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпусклар еллык төп түләүле отпускның һәм еллык түләүле отпускның гомуми дәвамлылыгының әлеге өлешендә каралганнан тыш бирелә.

29.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелә, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә башка дәвамлылыктагы отпуск өлеше бирелергә мөмкин.

29.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән акчалата түләүне сакламыйча бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

29.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне саклап калмыйча отпуск бирелә.

30. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр

30.1. Хезмәт шартнамәсен өзү өчен Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы белән өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;
- 2) муниципаль хезмәткә бәйле һәм федераль законда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү.
- 3) дисквалификация рәвешендәге административ жәза куллану;
- 4) муниципаль хезмәткәрнең чит ил агенты статусын алуы.

30.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу срогын бер мәртәбә озайту кимендә бер елга рөхсәт ителә.

31. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү

31.1. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәэмин итү шартлары “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль Закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

32. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

32.1. Арча муниципаль районында кадрлар эше үз эченә ала:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;
- 2) муниципаль хезмәт турындагы законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр эзерләү һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;
- 3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәтне биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле Муниципаль хокукый актлар проектларын эзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт узу чоры өчен хезмәт эшчәнлегенә турында белешмәләр формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләргә Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;
- 5) муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен Федераль законда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә алып бару;
- 6) Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;
- 7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;
- 8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә бәйге үткәру;
- 9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру;
- 10) кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 11) муниципаль хезмәткә кәргәндә һәм аны узу чорында граждан тарафыннан бирелә торган белешмәләргә тикшерүне оештыру һәм үткәру;
- 12) дәүләт серен тәшкил итә торган белешмәләргә билгеләнгән рәвештәгә рөхсәтне рәсмиләштерү;
- 13) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләргә тикшерүне, шулай ук

“Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне үтәүне оештыруны;

14) муниципаль хезмәткәләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультация бирү;

15) хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

33. Килешү нигезендә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү

33.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданнарны Мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып килешү нигезендә әзерләүне оештырырга мөмкин.

33.2. Алга таба муниципаль хезмәт узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында килешү (алга таба – максатчан уку турында килешү) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән срок дәвамында күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт узу буенча гражданның йөкләмәсен күздә тоту.

33.3. Максатчан уку турунда килешү төзү бәйге нигезендә гамәлгә ашырыла.

33.4. Бәйге муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә үткәрелә

33.5. Максатчан уку турында килешү төзүгә бәйге үткәрү турындагы мәгълүмат муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган матбугат массакүләм мәгълүмат чарасында күрсәтелгән бәйге уздыру датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникацион челтәрендәге Арча муниципаль районының рәсми сайтына урнаштырылырга тиеш.

33.6. Бәйгене үткәрү турындагы мәгълүмати материалда муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән белешмәләр күрсәтелә.

33.7. Максатчан уку турында килешү төзү бәйгесендә Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче, тиешле дәрәжәдә беренче тапкыр һөнәри белем алучы һәм укуны тәмамлаганнан соң хезмәт мөнәсәбәтләре барлыкка килүгә китерә торган укучылар яисә башка шартнамә буенча йөкләмәләре булмаган гражданнар катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән бәйгедә катнашучы гражданин муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук әлегә статьяның 33.9 пунктында каралган бөтен срок дәвамында “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турындагы” Федераль законда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

33.8. Бәйгедә катнашырга теләк белдергән гражданин жирле үзидарә органына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 34.1 статьясындагы 11 пункты нигезендә документлар тапшыра.

33.9. Максатчан уку тәмамланганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри узу срогы максатчан уку турындагы килешүдә билгеләнә. Күрсәтелгән срок максатчан уку турындагы килешү нигезендә гражданинга жирле үзидарә органы социаль ярдәм чараларын күрсәткән вакыттан кимрәк була алмый, әмма ул биш елдан артыграк була алмый.

33.10. Максатчан уку турында килешү якларының йөкләмәләре һәм жаваплылыгы Россия Федерациясе законнары нигезендә максатчан уку турында килешүдә билгеләнә.

33.11. Максатчан укыту турында килешү гражданин белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

33.12. Максатчан укыту турында килешүдә каралган чыгымнарны финанслар белән тәмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

34. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

34.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары – муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

34.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләре булган шәхси мәгълүматлар өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

35. Муниципаль хезмәтне үстерү программасы

35.1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерүнең жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль программасы белән тәмин ителә.